

ВИНОГРАДАРСЬКА ГАЛУЗЬ ХЕРСОНЩИНИ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Попова М.М., аспірант,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Виноградарство є традиційною і однією із найбільш ефективних галузей агропромислового комплексу Херсонської області. Територія області складає 28,5 тис. км, що дорівнює 4,7% площі України. Разом з тим, маючи в 2011 році питому вагу виробленої продукції рослинництва 5% у загальному обсязі по країні, винограду в цей рік на Херсонщині вироблено 9,8% від загальнодержавного обсягу (для порівняння – виробництво зернових культур склало 4,4%, соняшника - 4,8%, плодів та ягід - 4,6%, продукції тваринництва – 2,6%). Однак, перехід виноградарської галузі Херсонщини на ринкові засади функціонування супроводжується сьогодні такими негативними тенденціями розвитку як: різке зменшення обсягів виробництва та споживання винограду і виноградної продукції; істотне скорочення площ виноградників; невисокі показники урожайності винограду внаслідок низького рівня агротехніки та природних чинників; невідповідність обсягів виробництва столового винограду потребам населення; закладення насаджень садивним матеріалом низьких селекційних категорій, відсутність наукового розсадництва; збитковість виробництва в більшості сільськогосподарських підприємств, які займаються вирощуванням винограду і, як результат втрата конкурентних позицій на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Оцінка розвитку виноградарства в Херсонській області свідчить, що площі виноградників з роками поступово скорочуються, а урожайність винограду характеризується нестабільністю з великою варіацією, що безпосередньо впливає на обсяг валового збору. Урожайність наявних виноградних насаджень у двічі – тричі нижча, ніж та, яку забезпечують кліматичні умови Херсонщини, природна родючість ґрунту та потенційні можливості виноградної лози. Значне зростання урожайності у 2008 – 2009 роках, на жаль, було припинено

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор

літньою посухою 2010 року, в наслідок чого її показник впав до рівня 2005 року. Все це негативно вплинуло на обсяг виробництва винограду та привело до його скорочення в 2010 році в порівнянні з 2009 роком з 40,9 тис.т до 29,3 тис.т або на 28,4%.

У переважній більшості господарств Херсонської області виноградарство представлено старими насадженнями та малопродуктивними сортами, які потребують оновлення на 7 – 8% площ щорічно. Зважаючи на те, що Херсонщина – це курортна приморська зона України, значні площі виноградників тут на нашу думку, доцільно було б віддати сортам дуже раннього та раннього термінів досягання.

Слабкою ланкою виноградарсько – виноробної галузі Херсонщини є стан розсадництва. На сьогодні в області майже цілком зруйнована мережа виноградних розсадників: в 2012 році вирощуванням розсади займалися всього 3 господарства.

Низький стан забезпечення виноградарської галузі технікою – ще один із головних факторів, що в останні роки призводить до значних втрат урожаю та зниженню ефективності виробництва. Культиватори, чеканочні машини та інша спеціалізована техніка – все це дозволило б забезпечити ефективний догляд за виноградними саджанцями на рівні існуючих світових стандартів.

Отже, пріоритетними завданнями для відродження виноградної галузі Херсонщини та підняття рівня її конкурентоспроможності є: відновлення і розширення площ виноградників; доведення урожайності винограду до європейського рівня; удосконалення асортименту виноградних насаджень з урахуванням місцевих природно – кліматичних особливостей; відновлення та розвиток мережі виноградних розсадників; розвиток технологічної і технічної бази виноградарських господарств.

Вирішення цих проблем дасть змогу забезпечити підвищення рівня ефективності виробництва виноградарських підприємств Херсонської області, відродження галузі в регіоні, підвищення конкурентоспроможності херсонських виробників виноградної продукції на українському ринку.